

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

25 лютого 2022 року

Київ

№ 23

Про деякі питання діяльності банків України та
банківських груп

Відповідно до статей 6, 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 66, 67, 73 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, Закону України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ “Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”, Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, з метою мінімізації негативного впливу наслідків військової агресії Російської Федерації проти України та сприяння стабільності банківської системи України Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Правила роботи банків у зв’язку з введенням в Україні воєнного стану (далі – Правила), що додаються.

2. Здійснити у 2022 році оцінку стійкості банків згідно з Положенням про здійснення оцінки стійкості банків і банківської системи України, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2017 року № 141 (зі змінами), із застосуванням першого та другого етапів оцінки стійкості.

3. Банкам, крім державних банків, дивіденди яких спрямовуються на поповнення Державного бюджету України, не здійснювати:

1) розподілу капіталу в будь-якій формі, крім спрямування прибутку на збільшення статутного капіталу, формування загальних резервів і фондів банку, які включаються до основного капіталу, покриття збитків минулих років;

2) виплати дивідендів акціонерам, крім виплати дивідендів за привілейованими акціями.

4. Банкам заборонити:

1) здійснення активних операцій із пов'язаними з банком особами у частині укладання нових кредитних договорів та договорів про надання банком фінансових зобов'язань, укладання договорів про внесення змін до кредитних договорів щодо збільшення строків користування активами та/або збільшення сум кредитів та фінансових зобов'язань;

2) дострокове повернення вкладів (депозитів) пов'язаним з банком особам, крім спрямування достроково повернених коштів на збільшення капіталу банку.

5. Не застосовувати до банків заходів впливу за порушення:

1) нормативів капіталу, ліквідності, кредитного ризику, обмеження щодо операцій між банком та пов'язаними з інвестором за субординованим боргом особами, установлених Інструкцією про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженою постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 26 вересня 2001 року за № 841/6032 (зі змінами);

2) лімітів відкритої валютної позиції, установлених рішенням Правління Національного банку України від 29 березня 2018 року № 184-рш “Про встановлення лімітів відкритої валютної позиції банку” (зі змінами);

3) строків подання статистичної звітності, встановлених Правилами організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України в умовах особливого періоду, затвердженими постановою Правління Національного банку України від 18 грудня 2018 року № 140 (зі змінами),

якщо такі порушення виникли починаючи з 24 лютого 2022 року та спричинені негативним впливом військової агресії Російської Федерації проти України на показники діяльності банку та/або його боржників/контрагентів та не відповідають критеріям, наведеним у пунктах 1, 4 статті 75, пункті 2 частини першої статті 76 Закону України “Про банки і банківську діяльність”.

6. Не застосовувати до відповідальної особи банківської групи заходів впливу за незабезпечення дотримання банківською групою вимоги щодо достатності регулятивного капіталу, економічних нормативів ліквідності, кредитного ризику, установлених Положенням про порядок регулювання діяльності банківських груп, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2012 року № 254, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 12 липня 2012 року за № 1178/21490 (зі змінами), якщо такі порушення виникли починаючи з 24 лютого 2022 року та спричинені негативним впливом військової агресії Російської Федерації проти України на показники діяльності банківської групи та/або боржників/контрагентів учасників банківської групи.

7. Банку/відповідальній особі банківської групи, у діяльності якого/якої є порушення, зазначені в пунктах 5, 6 цієї постанови:

1) протягом 14 календарних днів із дня виникнення порушення подати до Національного банку України інформацію про причини порушення та перелік визначених банком заходів, спрямованих на забезпечення підтримання його діяльності, розроблених з урахуванням заходів, передбачених планами щодо забезпечення безперервної діяльності, фінансування в кризових ситуаціях та відновлення діяльності банку;

2) щомісяця не пізніше п'ятого робочого дня місяця, наступного за звітним, подавати до Національного банку України інформацію про причини збільшення розміру порушення у разі такого збільшення.

8. Банк, на який поширюється дія пунктів 5, 6 цієї постанови, зобов'язаний дотримуватись обмежень, а саме не здійснювати:

1) заміну забезпечення за активними операціями, якщо така заміна призводить до збільшення розміру кредитного ризику;

2) викуп та/або дострокове погашення боргових цінних паперів власної емісії;

3) викуп акцій власної емісії, за винятком випадків, передбачених законодавством України щодо обов'язкового викупу банком акцій власної емісії;

4) виплати бонусів, премій та інших додаткових матеріальних винагород керівникам та впливовим особам банку, крім виплат, які є фіксованими складовими винагороди;

5) придбання недержавних цінних паперів від свого імені (крім цінних паперів, розміщення яких здійснюється під гарантію Кабінету Міністрів України, надану відповідно до закону про Державний бюджет України на відповідний рік; цінних паперів, емітентом яких є Національний банк України; боргових цінних паперів емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому фондовому ринку, понад суму заборгованості, що склалася на дату набрання чинності цією постановою за кожним емітентом; облігацій внутрішніх місцевих позик, емітентами яких є міські ради адміністративних центрів областей України та міста Києва);

6) збільшення обсягів капітальних інвестицій за основними засобами та нематеріальними активами, що не беруть участі в проведенні банківських операцій, крім нерухомого майна, що перейшло у власність банку на підставі реалізації прав заставодержателя відповідно до умов договору застави, та/або нерухомого майна, набутого банком з метою запобігання збиткам;

7) укладання договорів із залучення коштів, що передбачають авансову виплату процентів.

9. Національний банк України має право прийняти рішення про застосування до банку/відповідальної особи банківської групи заходів впливу в разі невиконання банком/відповідальною особою банківської групи вимог цієї постанови та/або якщо надана банком/відповідальною особою банківської групи інформація не забезпечує доведення того, що порушення, зазначені в пунктах 5, 6 цієї постанови, спричинені негативним впливом наслідків військової агресії Російської Федерації на показники діяльності банку/банківської групи та/або боржників/контрагентів банку/учасників банківської групи.

10. Департаменту методології регулювання діяльності банків (Наталія Іваненко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

11. Постанова набирає чинності з дня її прийняття та діє до її відміни.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 22

Правила
роботи банків у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану

1. Ці Правила встановлюють особливості застосування банками України (далі – банки) вимог окремих нормативно-правових актів Національного банку України в умовах воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”.

2. Банки України під час застосування вимог Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 (зі змінами) (далі – Положення № 351), протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його відміни:

1) під час визначення класу боржників/контрагентів не застосовують вимог:

пункту 6 розділу I Положення № 351 в частині використання інформації, наявної в Кредитному реєстрі Національного банку України;

підпункту 7 пункту 22 розділу II, підпункту 6 пункту 59 розділу IV, підпункту 5 пункту 67⁵ розділу IV¹, підпункту 5 пункту 79 розділу V, підпункту 4 пункту 96 розділу VII, підпункту 4 пункту 106 розділу IX, підпункту 4 пункту 132 розділу XI, підпункту 4 пункту 132¹ розділу XI¹, підпункту 6 пункту 156 розділу XVI Положення № 351;

2) зупиняють відлік часу для визначення:

кількості календарних днів прострочення погашення боргу відповідно до пункту 36 розділу II, пункту 145 розділу XIII Положення № 351 та кількості календарних днів визнання дебіторської заборгованості за господарською діяльністю відповідно до пункту 146 розділу XIII Положення № 351. Банк продовжує відлік кількості календарних днів прострочення погашення боргу відповідно до пункту 36 розділу II, пункту 145 розділу XIII Положення № 351 та кількості календарних днів визнання дебіторської заборгованості за господарською діяльністю відповідно до пункту 146 розділу XIII Положення № 351 починаючи з 31 календарного дня від дня відміни воєнного стану з урахуванням кількості календарних днів, що мали місце станом на 24 лютого 2022 року;

періодичності для здійснення банком визначених у підпунктах 2 та 4 пункту 107 розділу X Положення № 351 переоцінки та перевірки наявності та стану майна, отриманого в заставу/забезпечення на підставі права довірчої власності/активу, переданого банком у фінансовий лізинг (оренду), що

враховується як застава. Банк продовжує відлік зазначених у підпунктах 2 та 4 пункту 107 розділу X Положення № 351 строків починаючи з 31 календарного дня від дня відміни воєнного стану з урахуванням часу, що минув станом на 24 лютого 2022 року;

3) не застосовують ознак, визначених у підпунктах 2, 7, 18, 25 пункту 165, підпунктах 1–4 пункту 166 розділу XVIII Положення № 351, під час визначення класу боржників/контрагентів (крім боржників/контрагентів, клас яких з урахуванням вимог пунктів 24–26 розділу II Положення № 351 визначений банком станом на 24 лютого 2022 року як 10, 2 та 5), до умов договорів з якими унесені зміни, пов'язані з реструктуризацією боргу, за одночасного дотримання таких умов:

необхідність реструктуризації боргу спричинена фінансовими труднощами боржника/контрагента внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України;

банк здійснив реструктуризацію боргу в період дії воєнного стану;

банк на підставі судження довів доцільність здійснення реструктуризації боргу, ґрунтуючись на оцінці спроможності боржника/контрагента подолати фінансові труднощі, відновити обслуговування заборгованості та забезпечити її погашення (у часовому горизонті, визначеному умовами реструктуризації);

зміни, пов'язані з реструктуризацією боргу, не призводять до зменшення суми чистої теперішньої вартості очікуваних грошових потоків за активом, розрахованої відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України з питань бухгалтерського обліку більше ніж на 10% порівняно із сумою, визначеною за умовами договору, що діяли на дату набрання чинності цими Правилами.

3. Банки під час застосування вимог Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 18 липня 2019 року № 97 (зі змінами) (далі – Положення № 97), протягом періоду дії воєнного стану та 30 календарних днів після його відміни:

1) не застосовують вимог підпункту 5 пункту 70 розділу VI та підпункту 1 пункту 93 розділу VII Положення № 97 в частині використання інформації з Кредитного реєстру Національного банку України;

2) застосовують до боржників/контрагентів, які відповідають критеріям і умовам, установленим у підпункті 3 пункту 2 цих Правил, інструменти довгострокової реструктуризації без передавання заборгованості таких боржників/контрагентів до підрозділу роботи з непрацюючими активами.